

Her Justice in Mon State

ANNUAL & CASE SERVICE EXPERIENCE REPORT BY JCSDO

MARCH – 2018

This “Her justice in Mon State: Annual and Case Service Experience Report” was written by Her Justice Project of Jeepyah Civil Society Development Organization (JCSDO) that was funded by USAID’s Promoting Rule of Law Project.

Contents

	Eng	Bur	Mon
1 . Introduction	4	13	22
2 . Background	5	14	23
3 . Summary	6	15	24
4 . Activities experiences result	6	16	25
5 . Significant cases	7	17	26
6 . Findings from Safe house activity	8	18	26
7 . Finding from casework and legal proceedings	9	19	27
8 . Conclusion	9	19	28
9 . Recommendations to USAID (donors)	10	20	29
10 . Policy Recommendations	10	20	29

Content

This project is part of USAID's Promoting Rule of Law project and focuses on accessibility to justice for survivors of GBV. Our approach is based around service provision such as shelter services, counseling and legal services, and assistance. We carried out activities in 7 townships of Mon State, and found a great deal of demand, including from other townships.

1 . Introduction

Violence against women and girls is a significant problem in Mon State, as it is in Myanmar more generally. This project, “Her Justice: A Comprehensive Approach to Women’s and Girl’s Access to Justice in Mon State”, takes a multi-pronged approach to the pursuit of justice and support for female survivors of sexual assault, rape, trafficking, domestic violence and forced marriage in Mon State.

The Promoting the Rule of Law Project supports Her Justice because the issue of GBV is a rule of law problem. Many women (and other community members) are not aware of their legal rights and, if they do know that they have been a victim of an illegal act, they may not know how to bring a claim to the courts or what services are available to support their claims. Distrust in the government and the justice system is also strong. Communities have long experienced the lack of a strong rule of law within the court system; this has built up a deeply-held belief that the court system is corrupted and biased in favor of people with power and wealth. Similarly, local authorities, police officers, and other officials are also not trusted.

JCSDO together with MWCUC’s extensive work with female survivors and their deep knowledge, gained through hundreds of cases the groups have supported. Project activities will include: legal and rights awareness for communities, survivor support, legal aid, court experiences, and policy advocacy.

The project aims to link the different layers of society that are in a position to address these crimes: the individual level, community level, justice actors, authorities, and political leaders. This linkage will be achieved by sharing the survivors’ experiences in their pursuit of justice and lessons learned from an analysis of these cases with local authorities, justice actors, and state and national-level lawmakers.

2 . Background

In “Behind the Silence: Violence Against Women and Their Resilience” by the Gender Equality Network (with research participation by WEP), the types of violence such as intimate partner violence, sexual harassment, assault and rape are documented as well as the impacts that survivors of this violence have to deal with (including damages to mental and physical health, and social and relationship consequences). With Mawlamyine as a primary research site for this report, the findings reflect well the current situation women in the state are facing. (Many of the places that WEP visited for this research will also be target areas for this project.) Freedom from bodily harm and violence is a right that all people should be afforded, but the reality is that women and girls cannot always access the justice they deserve. Barriers to access to justice for women is documented in Justice Base’s report “Voices from the Intersection: Women’s Access to Justice in the Plural Legal System of Myanmar” (a report which WEP was also involved in researching) as well as by the ground-level experience of the applicants for this proposal, WEP and MWCUC. Female survivors of gender-based violence meet multiple, complex challenges when trying to gain justice through the court systems. Socially, women are afraid of making their claims public as they may view it as a shameful thing, and may fear condemnation from their husband, family or community. Many cases of gender-based violence are seen as a “family” issue and not something to bring out at the public level. Distrust in the government and the justice system is also strong. As Mon State, like all of Myanmar, has multiple layers of authorities, and what Justice Base calls “plural legal systems”. There are usually a range of actors involved in handling cases of violence against women and girls, sometimes overlapping mandates or dual law systems (i.e. a formal legal system and traditional dispute resolution practices). WEP and MWCUC have seen these barriers through their first-hand experience aiding sexual violence, trafficking and forced marriage survivors through the process of bringing their case to court.

3 . Summary

Counseling was provided in 80 cases, legal counsel and court appointments for 20 cases, and shelter services for 31 cases. The project reaches individuals aged 8-60+. The safe house supported 3 residents through pregnancy, a challenge that the budget for the project had not provided for.

4 . Activities experiences result

1 . Counseling

We provided counseling services in 80 GBV cases for beneficiaries age 8-60+.

Counseling was provided in the following locations, ranked in order of most cases counseled to least: Kyaikmayoe, Paung, Mawlamyine, Mudon, Ye, Thanpyuzayat, Choung Zone

Counseling was done in mostly in person, with a few cases handled over the phone. Counseling resulted in beneficiaries becoming empowered to take action on GBV cases. Survivors of GBV who had not previously been able to define and articulate their experience gained knowledge of the law and a vocabulary to talk about it, and in some cases were more able to approach their village heads about GBV cases. At least 2 women took their attackers to court after counseling, and at least 5 women took their cases to the village heads after counseling. Several others used the services of Legal Clinic Myanmar to seek justice.

Unfortunately, we do not have sufficient budget left in this project to follow up in detail on the progress of those who were counseled. We saw a change in understanding about laws compared to human rights, with divorce law serving as an example. We saw people attempting negotiations among each other after counseling.

2 . Case service

15 cases were handled by our lawyers and taken into the court system. (Please refer to milestone report for more information)

3 . Safe house

30 cases were supported by the safe house. A list of all cases has been attached.

4 . Social or additional support

2 pregnant women and one 12 year old girl staying in the safe house have been assisted through the delivery of their babies.

Three women arrived to the shelter with children, and we looked after them outside of our grant understanding.

We provided social services to communities in Tathon, Kyaik, Hto and Ye Phyeu even though these areas were outside of our initial plan. We provided these communities with contact information of legal clinics that had the funding to support them.

5 . Significant cases

1 . Experiences in Court and communities actual or practical voices

In Choung Zone, a pregnant 12 year old girl was removed from a situation of long-term, covered –up family abuse and incest. Her grandfather raped his daughter (her mother), and raped his granddaughter, resulting in the pregnancy. The grandfather was sentenced to 20 years in prison. After the baby was delivered, mother and child were referred to Nat Mout, a supportive environment for both where the young mother can learn life skills and continue the schooling. During the training, similar stories arose from other households, but lacking enough evidence to take to court.

In Thanphyuzayat, a member of the village administrative council was successfully convicted of rape and sentenced to jail time.

In Mawlamyine, 76 hearings over the course of 1.5 years on the case of a rape of a 3 and half-year old girl finally resulted in a punishment of 10 years for the old perpetrator. Throughout the case, a great deal of corruption with the legal system occurred, delaying the sentencing.

6 . Findings from Safe house activity

- When the government discovered we were providing shelter services, we found them referring women to us instead of taking responsibility to provide help themselves.
- While counseling was successful for the residents, many of them had too much free time and could have gained increased self-reliance from livelihood and life skills trainings while with us.
- More children ended up staying in our safe house than we were prepared for, including newborn infants, the results of pregnancies which we were also unprepared to handle. These events combined with the inflexibility of the USAID budget agreement resulted in JCSDO members having to fundraise personally from their network to help cover the extra costs.

7 . Finding from casework and legal proceedings

- Obtaining documents such as transcripts from the court proved much more difficult and costly than anticipated. They were often reluctant to provide receipts, and usually asked for tea money. There was a learning curve in this.
- In court, powerful, well-connected and wealthy perpetrators lied during court proceedings despite their communities in general knowing the truth. We heard lies that were easily proven to be untrue. Unlike in other countries, there is no mechanism that punishes people found to be lying in court, so many survivors experienced exacerbated injustice watching perpetrators get away with telling blatant lies in court. We discovered that a law exists to deal with this, but that it is rarely enforced.
- We were unsatisfied with the compensation rewarded with guilty verdicts. Medical bills and legal fees were not compensated and sentences were too short for some very serious crimes.
- When reporting cases to law enforcement, we felt that officers had a poor understanding of sexual assault and tended to downplay the seriousness of the crime, even changing charges from rape to less serious offenses. In some cases they altered wording so that the story of survivors no longer made sense.
- We struggled to find eyewitnesses for our cases to testify in favour of the survivors. Eyewitnesses did not feel safe testifying in court for fear of retaliation from the perpetrator or his family or friends,

8 . Conclusion

Overall, we have gained a great deal of experience on how the court and legal systems work, and how to interact with them. Our ability to use legal language has improved significantly. We have learned more about local services provided by government. We have learned about how to handle cases in the safehouse in Mawlamyine, whereas most of our experiences prior to this were in the rural areas of Mon state. We hope that by the end of the first year of this project we will have ideas about how the justice system can be improved for women.

JCSDO now has a better and clearer idea of the reality of the standards that are achievable in Mon state

9 . Recommendations to USAID (donors)

- As a pilot project in an underserved area, we would like to see more flexibility built into budget agreements. Unforeseen expenses made meeting the needs of our residents difficult, and we think we would see better results with the ability to make reasonable adjustments when justified.
- USAID can give us clear instructions on the procedure for dealing with the court staff and procuring official documents. If we are expected not to offer “tea money”, there must be an understanding that it will take longer to get documents and it will cost more in transportation costs (multiple visits), as well as make a great time burden on very busy staff members. Our experience with getting official documents from the court has been extremely difficult, so we would really appreciate a new strategy that works better for us.

10 . Policy Recommendations

- Trials must be run fairly and those found lying in their testimonies should be punished through the justice system.
- The courts should also be providing transcripts and other documents to survivors involved in trials. Getting these transcripts is key to verifying the results of court proceedings and identifying and issues with language barriers (Mon – Burmese).
- In cases of rape that result in a child, there must be better mechanisms to hold the perpetrator of the rape accountable for the child, potentially through paternity testing, with the responsibility of providing financial support to the mother.
- The government should be responsible for prosecuting accused perpetrators of rape on behalf of survivors, similar to crimes like murder.

Her Justice (မွန်ပြည်နယ်)

နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာနှင့် ဥပဒေရေးရာဝန်ဆောင်မှု
အတွေ့အကြုံပိုင်းဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာ

စံပြလူထုအခြေပြုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့

(Jeepyah Civil Society Development Organization) က

အစီရင်ခံစာတင်ပြသည်။

၂၀၁၈ မတ်လ

ဤနှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာနှင့် ဥပဒေရေးရာ ဝန်ဆောင်မှု အတွေ့အကြုံပိုင်းဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာအား (USAID)၏ တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှုမြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း (PRLP) အထောက်အပံ့ဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် JCSDO ၏ Her Justice Project မှ ရေးသားပြုစုပါသည်။

အကြောင်းအရာ

ဤစီမံကိန်းသည် USAID (The United States Agency for International Development) ၏ တရားဥဒေစိုးမိုးရေးကို မြှင့်တင်ပေးမည့် စီမံကိန်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး လိင်အကြမ်းဖက်မှုကို ကြုံတွေ့ခံစားခဲ့ရသော အမျိုးသမီးများအတွက် တရားမျှတမှုပြန်လည်ရရှိရန် အထူးအလေးပေးသည့် စီမံကိန်းလည်းဖြစ်သည်။ လိင်အကြမ်းဖက်ခံရသည့် အမျိုးသမီးများအတွက် တရားမျှတမှုပြန်လည်ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကဏ္ဍအလိုက် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် ပုံစံများဖြစ်သည့် ခိုလှုံစရာနေရာ ဖန်တီးပေးခြင်း၊ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေး ပညာပေးခြင်း၊ ဥပဒေရေးရာ ဝန်ဆောင်မှု ပေးခြင်းနှင့် အကူအညီပေးခြင်းစသည့် ပုံစံများဖြင့် ချဉ်းကပ်သွားမည်ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းကို မွန်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ မြို့နယ် (၇) မြို့နယ်တွင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ အခြားသော မြို့နယ်များမှ တောင်းဆိုမှုများကို လည်း များစွာကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။

နိဒါန်း

အမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေးငယ်များအပေါ် ကျူးလွန်သော လိင်အကြမ်းဖက်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် မွန်ပြည်နယ် အတွက် သိသာမြင်သာသည့် ကြီးမားသော ပြဿနာတစ်ခုဖြစ်သည်။ “မွန်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ အမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေးငယ်များအတွက် တရားမျှတမှုပြန်လည်ရရှိရန်အတွက် ပြီးပြည့်စုံသောချဉ်းကပ်မှု” ဟု အမည်ပေးထားသော Her Justice ၏ ဤစီမံကိန်းသည် တရားမျှတမှု ပြန်လည်ရှာဖွေနိုင်ရန်နှင့် လိင်အကြမ်းဖက်မှု၊ မုဒိမ်းမှု၊ လူကုန်ကူးမှု၊ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် အတင်းအဓမ္မထိမ်းမြားခံရမှုများကို ကြုံတွေ့ခံစားခဲ့ရသော မွန်ပြည်နယ် အတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများကို ထောက်ပံ့ကူညီရန် ဘက်ပေါင်းစုံ ကဏ္ဍပေါင်းစုံမှ ချဉ်းကပ်သွားမည်ဖြစ်သည်။

Her Justice အနေဖြင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို မြှင့်တင်ရန် ထောက်ပံ့ကူညီရသည့် အကြောင်းရင်းမှာ လိင်အကြမ်းဖက်မှုသည် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး အားနည်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြဿနာတစ်ခု ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများစုအပါအဝင် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းအတော်များများသည် ၎င်းတို့၏ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ ရပိုင်ခွင့်နှင့် အခွင့်အရေးများကို သတိမမူမိကြချေ။ မတရားမှု၏သားကောင် ဖြစ်နေသည်၊ အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံနေရသည်ဟု သိရှိနားလည်ခြင်း မရှိလျှင် တရားရုံးသို့ မည်သို့တိုင်ကြားရမည်ကိုလည်း သိရှိမည်မဟုတ်ချေ။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့တောင်းဆိုလိုသည့်ကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သည့်ဝန်ဆောင်မှုမျိုး ရရှိနိုင်သည်ကိုလည်း သိရှိမည်မဟုတ်ချေ။ တရားရေးကဏ္ဍနှင့် အစိုးရအပေါ် ယုံကြည်မှုမရှိခြင်းသည် ကြီးမားနေဆဲဖြစ်သည်။ တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍတွင် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု လုံးဝမရှိသည့် ပြဿနာကို နှစ်ရှည်လများ ခံစားလာရသည့်အတွက် တရားရုံးများသည် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများနှင့် ပြည့်နှက်နေပြီး အာဏာရှိသူနှင့် ချမ်းသာသူများကိုသာ ဘက်လိုက်အခွင့်အရေးပေးသည့်နေရာဟု စွဲမြဲစွာ ယုံကြည်နေကြသည်။ ၎င်းအပြင် ဒေသခံအာဏာပိုင်များ၊ ပြည်သူ့ရဲများနှင့် ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း အယုံအကြည်မရှိကြချေ။

စံပြုလူထုအခြေပြုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် မွန်ပြည်နယ်လုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးသူငယ်များ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး ရှေ့ဆောင်အသင်းတို့ ပူးပေါင်းပြီး လိင်အကြမ်းဖက်ခံရသော အမျိုးသမီးများနှင့် အထူးသီးသန့်တွေ့ဆုံကာ ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို နားထောင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ထံမှ ရာနှင့်ချီသော လိင်အကြမ်းဖက်မှုများကို သိရှိခဲ့ပြီး ကူညီထောက်ပံ့မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် လိင်အကြမ်းဖက်ခံရသူများကို ကူညီထောက်ပံ့ခြင်း၊ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အကူအညီပေးခြင်း၊ တရားရေးကိစ္စရပ်များတွင် လိုက်ပါကူညီခြင်းနှင့် (အမျိုးသမီးများအပေါ် ကျူးလွန်သော လိင်အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး) မူဝါဒပြောင်းလဲနိုင်ရန်အတွက် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ခြင်းများ ပါဝင်သည်။

ဤစီမံကိန်းအနေဖြင့် အလွှာအသီးသီးရှိ ပြည်သူလူထုများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံသွားရန် ရည်ရွယ်ထားပြီး လိင်အကြမ်းဖက်မှုပြဿနာကို ဖြေရှင်းရာတွင် အဓိကကျသူများဖြစ်သော လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း၊ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုချင်း၊ တရားရေးအရာရှိများနှင့် ဝန်ထမ်းများ၊ ဌာနဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များနှင့် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ တရားမျှတမှု ပြန်လည်ရှာဖွေရာတွင် လိင်အကြမ်းဖက်ခံရသူများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံများကိုမျှဝေခြင်း၊ လိင်အကြမ်းဖက်မှုဖြစ်စဉ်များကို ခွဲခြမ်းသုံးသပ်ပြီး ရရှိလာသော သင်ခန်းစာများကို ဒေသခံအာဏာပိုင်များ၊ တရားရေးဝန်ထမ်းများနှင့် ပြည်နယ်နှင့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် မျှဝေခြင်းဖြင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။

နောက်ခံသမိုင်း

Gender Equality Network က တိတ်ဆိတ်မှု၏ နောက်ကွယ် - အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း (Behind the Silence: Violence Against Women and Their Resilience) အမည်ရှိ အစီရင်ခံစာကို ထုတ်ဝေရာတွင် အမျိုးသမီးစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးအစီအစဉ် (Women Empowerment Program – WEP) က သုတေသနပိုင်းဆိုင်ရာ အကူအညီများကို ပေးအပ်ခဲ့သည်။ ခင်ပွန်းသည်က အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ ကာယိန္တရုပ်ပျက်ပြားအောင် ပြုလုပ်ခြင်း၊ ကိုယ်ထိလက်ရောက်ကျူးလွန်ခြင်းနှင့် မုဒိမ်းမှုကဲ့သို့သော လိင်အကြမ်းဖက်မှု ပြဿနာများအပြင် လိင်အကြမ်းဖက်ခံရသူများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခန္ဓာကိုယ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ နစ်နာမှုများနှင့် အိမ်ထောင်ရေး နောက်ဆက်တွဲပြဿနာများကိုလည်း မှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့သည်။ မော်လမြိုင်မြို့ကို သုတေသနပြုလုပ်ရာ အဓိကနေရာအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည့်အတွက် မွန်ပြည်နယ်အတွင်း အမျိုးသမီးများ ကြုံတွေ့နေရသော လက်ရှိပြဿနာများကို ကောင်းစွာထင်ဟပ်စေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ (သုတေသနပြုလုပ်ရန်အတွက် အမျိုးသမီးစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးအစီအစဉ်က သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့သော နေရာများသည် ဤစီမံကိန်းက ပစ်မှတ်ထားသော အဓိကနေရာများဖြစ်သည်။) ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခံရခြင်းနှင့် အကြမ်းဖက်ခံရခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခြင်းသည် လူတိုင်းရရှိရမည့် အခွင့်အရေးဖြစ်သည်။ သို့သော် လက်တွေ့အခြေအနေတွင် အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များအနေဖြင့် (၎င်းတို့ခံစားခဲ့ရသော အကြမ်းဖက်မှုများအတွက်) ရရှိသင့် ရရှိထိုက်သော တရားမျှတမှုများ ပြန်လည်ရရှိခြင်း မရှိကြချေ။ တရားမျှတမှု ပြန်လည်ရာဖွေရာတွင် အမျိုးသမီးများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော အခက်အခဲအတားအဆီးများကို **ဆုံမှတ်တို့၏အသံများ** (Voices from the Intersection: Women’s Access to Justice in the Plural Legal System of Myanmar) အမည်ရှိ အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။

အဆိုပါအစီရင်ခံစာတွင်လည်း အမျိုးသမီးစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး အစီအစဉ်က သုတေသနပိုင်းဆိုင်ရာ အကူအညီများကို ပေးအပ်ခဲ့သည်။ အောက်ခြေမြေပြင်အထိ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သော အမျိုးသမီးစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး အစီအစဉ်နှင့် မွန်ပြည်နယ်လုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးသူငယ်များ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး ရှေ့ဆောင်အသင်းတို့၏ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျသိရှိခဲ့သော အတွေ့အကြုံများကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ လိင်အကြမ်းဖက်မှုကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် တရားဥပဒေနည်းလမ်းအတိုင်း တရားမျှတမှုကို ပြန်လည်ရှာဖွေရာတွင် များပြားပြီး ရှုပ်ထွေးသော အခက်အခဲများစွာကို ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသည်။ ရိုးရာဓလေ့များအရ လိင်အကြမ်းဖက်ခံရခြင်းကို ရှက်စရာကိစ္စတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသောကြောင့် အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ကျူးလွန်ခံရမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဖွင့်ပြောရန် ကြောက်ရွံ့နေကြသည်။ ထို့အပြင် လင်ယောက်ျား၊ မိသားစုဝင်များနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းများ၏ ပြစ်တင်ရှုံ့ချခြင်းကို ခံစားရမည်ကိုလည်း ထိတ်လန့်နေကြရသည်။ လိင်အကြမ်းဖက်မှုအများစုကို အိမ်တွင်းရေးအဖြစ်သာ ရှုမြင်နေကြပြီး အများနှင့်သက်ဆိုင်သော ကိစ္စအဖြစ် မသတ်မှတ်ကြချေ။ အစိုးရနှင့် တရားရေးကဏ္ဍအပေါ် ယုံကြည်မှုမရှိခြင်းကလည်း ကြီးမားနေဆဲဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တစ်ခြားသောနေရာများကဲ့သို့ပင် မွန်ပြည်နယ်တွင်လည်း အလွှာအသီးသီးသော အာဏာပိုင်များ တည်ရှိနေဖြင့် (တရားရုံးတစ်ခုတည်းသာ အမှုကို စီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်မဟုတ်ဘဲ နီးစပ်ရာဌာနအလိုက် တရားစီရင်နေသော) စင်ပြိုင်တရားစီရင်ရေးစနစ်ရှိသည့် နေရာအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်သည်။ အမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေးငယ်များအပေါ် ကျူးလွန်သော အကြမ်းဖက်မှုကို ကိုင်တွယ်ရာတွင် တာဝန်ရှိသူများ အများအပြားပါဝင်နေတတ်ပြီး တစ်ခါတရံ ဌာနဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များ ထပ်နေပြီး တရားစီရင်ရေးစနစ် (၂) မျိုး ရှိနေသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လိင်အကြမ်းဖက်မှုပြဿနာ ဖြေရှင်းရာတွင် လက်ရှိတည်ဆဲဥပဒေများအတိုင်း ဖြေရှင်းခြင်းနှင့် မိရိုးဖလာပြဿနာဖြေရှင်းနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းခြင်းဟူ၍ နည်း (၂) မျိုးဖြင့် ဖြေရှင်းနေသည်။ လိင်အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ လူကုန်ကူးခြင်းနှင့် အတင်းအဓမ္မထိမ်းမြားခံရခြင်းတို့ကို ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့သော အမျိုးသမီးများ၏ ပြဿနာများကို အမှုဖွင့်ပေးခြင်း၊ တရားရုံး၌ အမှုရင်ဆိုင်ရာတွင် လိုက်ပါကူညီပေးခြင်းမှတစ်ဆင့် အထက်ပါ အခက်အခဲ အတားအဆီးများကို အမျိုးသမီးစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး အစီအစဉ်နှင့် မွန်ပြည်နယ်လုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးသူငယ်များ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး ရှေ့ဆောင်အသင်းတို့က ပထမဆုံးအတွေ့အကြုံမှာပင် သိရှိနားလည်လာခဲ့ကြသည်။

အကျဉ်းချုပ်

လိင်အကြမ်းဖက်မှု (၈၀) ကို နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးနိုင်ခဲ့ပြီး အမှု (၂၀) ကို ဥပဒေအကြံပေးမှုများ၊ ရုံးချိန်းများတွင် လိုက်ပါကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ လိင်အကြမ်းဖက်မှု (၃၁) မှုအတွက် ခိုလှုံစရာနေရာများကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့သည်။ လိုက်ပါကူညီခဲ့သော လိင်အကြမ်းဖက်ခံရသူများတွင် အသက် (၈) နှစ်မှ နှစ်(၆၀)ကျော်အထိ ပါဝင်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးထောက်ပံ့မှု ရရှိထားခြင်းမရှိသော်လည်း ဒေသခံကိုယ်ဝန်ဆောင်(၃)ဦးကို စောင့်ရှောက်ရေးဂေဟာက ကူညီထောက်ပံ့နိုင်ခဲ့သည်။

လုပ်ဆောင်ချက်အတွေ့အကြုံများ၏ ရလဒ်

၁။ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးခြင်း

လိင်အကြမ်းဖက်မှု အမှုကိစ္စ(၈၀)မှ အသက်(၈)နှစ်မှ နှစ်(၆၀)ကျော်ရှိ အမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေး ငယ်များကို နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးနိုင်ခဲ့သည်။

နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးခြင်းကို ကျိုက်မရော၊ ပေါင်၊ မော်လမြိုင်၊ မုဒုံ၊ ရေး၊ သံဖြူဇရပ်နှင့် ချောင်းဆုံမြို့ နယ်များတွင် ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ အဆိုပါမြို့နယ်များကို နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးခြင်း အများဆုံးပြုလုပ်သည့်နေရာမှ အနည်းဆုံးပြုလုပ်သည့်နေရာအတိုင်း အစဉ်လိုက် ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးခြင်းအများစုကို လူတိုင်ကိုယ်တွေ့ဆုံပြီး လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး အချို့ကိစ္စများ တွင်သာ ဖုန်းဖြင့် ဆွေးနွေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးခြင်းမှတစ်ဆင့် အကြမ်းဖက်မှုခံစားခဲ့ရသော အမျိုးသမီးများအား အမှုကိစ္စများကို တရားဥပဒေနည်းလမ်းအတိုင်း ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရန် စိတ်ဓာတ်ခွန်အားပေး နိုင်ခဲ့သည်။ လိင်အကြမ်းဖက်မှုခံခဲ့ရသော အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ယခင်က တရားရေးဆိုင်ရာ ဗဟုသုတမရှိခြင်းနှင့် ခံစားခဲ့ရသော အကြမ်းဖက်မှုများကို ဖွင့်ပြောရန် သတ္တိမရှိခြင်းများ ရှိခဲ့သဖြင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများနှင့် ကျေးရွာဥက္ကဋ္ဌများကိုသာ ချဉ်းကပ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေး ပညာပေးပြီး နောက်ပိုင်းတွင် အနည်းဆုံး အမျိုးသမီး (၂) ဦးက ၎င်းတို့အပေါ်ကျူးလွန်ခဲ့သူများကို တရားရုံးသို့ ပို့ဆောင် တိုင်ကြားနိုင်ခဲ့ပြီး အနည်းဆုံး အမျိုးသမီး (၅) ဦးက ကျူးလွန်သူများကို ကျေးရွာဥက္ကဋ္ဌများထံ အမှုဖွင့်တိုင်ကြား ခဲ့သည်။ တရားမျှတမှု ပြန်လည်ရရှိရန်အတွက် အမျိုးသမီးများစွာက ဥပဒေရေးရာ ကုစားရေးအဖွဲ့ (မြန်မာ) Legal Clinic Myanmar ထံ အကူအညီတောင်းခံခဲ့သည်။

နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးခြင်းကို ရရှိခဲ့သော အမျိုးသမီးများအားလုံး၏ နောက်ဆက်တွဲဖြစ်စဉ်အသေးစိတ်ကို ဆက်လက်လေ့လာရန် ဘဏ္ဍာရေးအကန့်အသတ်ရှိနေခြင်းအတွက် များစွာစိတ်မကောင်းဖြစ်ရပါသည်။ လူ့အခွင့် အရေး၊ ကွာရှင်းခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေများစသည့် တရားရေးနှင့်ပတ်သက်သော သိရှိနားလည်မှုများတွင် သိသာထင် ရှားစွာ ပြောင်းလဲလာသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးပြီးနောက်ပိုင်းတွင် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး အကြား ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများ တိုးတက်လာကြောင်းကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။

၂။ အမှုကိစ္စ ဝန်ဆောင်မှု

အမှုကိစ္စ(၁၅)မှုကို ကျွန်ုပ်တို့၏ ရှေ့နေများက လိုက်ပါကူညီခဲ့ပြီး တရားရုံးသို့ ပို့ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။(ပို မိုတိုကျသော အချက်အလက်များကို သိရှိလိုပါက အစီရင်ခံစာပြီးမြောက်မှုမှတ်တမ်းကို ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။)

၃။ စောင့်ရှောက်ရေးဂေဟာ

စောင့်ရှောက်ရေးဂေဟာက အမှုကိစ္စ (၃၀) ကို ကူညီထောက်ပံ့နိုင်ခဲ့သည်။ အမှုကိစ္စစာရင်းကို ပူးတွဲဖော် ပြထားပါသည်။

၄။ လူမှုရေးနှင့် အခြားကူညီထောက်ပံ့မှုများ

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီး (၂) ဦးနှင့် စောင့်ရှောက်ရေးဂေဟာတွင် နေထိုင်နေသော အသက် (၁၂) နှစ် အရွယ် မိန်းကလေးငယ်တစ်ဦးကို မီးဖွားနိုင်ရန် ကူညီပေးနိုင်ခဲ့သည်။

မိခင် (၃) ဦးက ၎င်းတို့၏ ကလေးများနှင့်အတူ စောင့်ရှောက်ရေးဂေဟာသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ရာ ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ သဘောတူညီမှုတွင် မပါဝင်သော်လည်း ၎င်းတို့အား ကူညီစောင့်ရှောက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

သထုံ၊ ကျိုက်ထိုနှင့် ရေဖြူဒေသများသည် ကျွန်မတို့၏ ကနဦးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိသော်လည်း အဆိုပါ ဒေသများရှိ အမျိုးသမီးများအတွက် လူမှုရေးဝန်ဆောင်မှုများ ပေးအပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့အား ကူညီရန်အတွက် Legal Clinic Myanmar တွင် ရန်ပုံငွေထားရှိကြောင်းကို အဆိုပါဒေသရှိ အမျိုးသမီးများအား အသိပေးရှင်းပြနိုင်ခဲ့သည်။

သိသာထင်ရှားသော အမှုကိစ္စများ

၁ - တရားရုံးအတွေ့အကြုံများနှင့် အောက်ခြေပြည်သူလူထုမှ အမှန်တကယ်ပေါ်ထွက်လာသော ဆန္ဒအသံများ

ချောင်းဆုံမြို့နယ်တွင် မိသားစုဝင်များအကြား ဖြစ်ပွားခဲ့သော လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှုနှင့် စော်ကားမှုကို ကာလကြာရှည်ဖုံးကွယ်ထားခဲ့မှုအား အသက် (၁၂) နှစ်အရွယ် မိန်းကလေးငယ်တစ်ဦးက ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ အဘိုးဖြစ်သူက သူ၏သမီး(မိန်းကလေးငယ်၏ မိခင်)ဖြစ်သူကို အဓမ္မပြုကျင့်ပြီး သူ၏မြေးဖြစ်သူ မိန်းကလေးငယ်ကိုပါ ကိုယ်ဝန်ရသည်အထိ အဓမ္မပြုကျင့်ခဲ့သည်။ ၎င်းအား ထောင်ဒဏ်အနှစ် (၂၀) ကျခံစေရန် တရားရုံးက အမိန့်ချခဲ့သည်။ မိန်းကလေးငယ် မီးဖွားပြီးချိန်တွင် ၎င်းတို့ (၂) ဦးစလုံးအတွက် အထောက်အပံ့ရရှိနိုင်မည့် နတ်မောက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားခဲ့သည်။ နတ်မောက်တွင် မိန်းကလေးငယ်အနေဖြင့် သက်မွေးမှုပညာ သင်ကြားနိုင်ပြီး ကျောင်းလည်း ဆက်တက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သင်တန်းပို့ချနေစဉ်ကာလအတွင်း အခြားသောမိသားစုများထံမှလည်း အလားတူအဖြစ်အပျက်များ ပေါ်ထွက်လာသော်လည်း တရားရုံးသို့ တိုင်ကြားရန် လုံလောက်သော သက်သေများ မရှိချေ။

သံဖြူဇရပ်တွင် ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီဝင်တစ်ဦးက မုဒိမ်းမှုကို ကျူးလွန်ခဲ့ပြီး ၎င်းအား ထောင်ဒဏ်ကျခံစေရန် အပြစ်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

မော်လမြိုင်တွင် အသက် (၃) နှစ်ခွဲအရွယ်ရှိ မိန်းကလေးငယ်အပေါ် ကျူးလွန်သော မုဒိမ်းမှုကို တစ်နှစ်ခွဲအတွင်း ရုံးချိန်း (၇၆) ကြိမ် စစ်ဆေးကြားနာပြီး တရားခံအဘိုးအိုအား ထောင်ဒဏ် (၁၀) နှစ် ကျခံစေရန် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်ခဲ့သည်။ အမှုကိစ္စလိုက်ပါဆောင်ရွက်နေစဉ်အတောအတွင်း အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများစွာကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီး ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်မှုကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာစေခဲ့သည်။

စောင့်ရှောက်ရေးဂေဟာမှ တွေ့ရှိချက်များ

ကျွန်မတို့က စောင့်ရှောက်ရေးဂေဟာ ဖွင့်လှစ်ထားကြောင်း နိုင်ငံတော်အစိုးရက သိရှိလာပြီး နောက်ပိုင်းတွင် နှစ်နာသူအမျိုးသမီးများကို ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် စောင့်ရှောက်ခြင်းထက် ကျွန်မတို့ဂေဟာထံသို့ လမ်းညွှန်ခဲ့ကြသည်။

ဒေသခံများအကြား နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးပညာပေးခြင်းကို အောင်မြင်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်နှင့်အညီ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် သက်မွေးမှုအလုပ်အကိုင်နှင့်ပတ်သက်၍ ယုံကြည်ချက်များစွာ မြင့်တက်လာပြီး သက်မွေးမှုသင်တန်းများကို ကျွန်မတို့အနှင့်အတူ တက်ရောက်သင်ယူရန် အချိန်များစွာ ပေးအပ်ခဲ့ကြသည်။

မမျှော်လင့်ဘဲ ကိုယ်ဝန်ရရှိခဲ့သူများနှင့် မွေးကင်းစကလေးများအပါအဝင် ကလေးငယ်အများစုသည် ကျွန်မတို့၏ စောင့်ရှောက်ရေးဂေဟာတွင် ရည်မှန်းထားသည်ထက် ပိုမိုကြာမြင့်စွာ နေထိုင်သွားခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါကိစ္စသည် ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတင်းကြပ်သော USAID ၏ မူဝါဒနှင့် သဟဇာတမဖြစ်သဖြင့် စံပြုလူထုအခြေပြုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ဝင်များက ၎င်းတို့နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသည့် နီးစပ်ရာကွန်ရက်များထံမှ လိုအပ်သော ဘဏ္ဍာရေးအကူအညီများ တောင်းခံခဲ့ရသည်။

အမှုနှင့် တရားရုံးကိစ္စများ လိုက်ပါကူညီဆောင်ရွက်စဉ် ကြုံတွေ့ခဲ့သော တွေ့ရှိချက်များ

တရားရုံးများထံမှ တရားစီရင်ရေးမှတ်တမ်းများ ရရှိရန် လွန်စွာခက်ခဲခဲ့ပြီး ခန့်မှန်းထားသည်ထက် လည်း ပိုမိုကုန်ကျခဲ့သည်။ တရားစီရင်ရေးမှတ်တမ်းများ ပေးအပ်ရန် (တရားရေးဝန်ထမ်းများက) တွန့်ဆုတ်နေတတ်ပြီး အများအားဖြင့် လက်ဖက်ရည်ဖိုး တောင်းခံလေ့ရှိသည်။ ဤအချက်သည် ကျွန်မတို့သင်ခန်းစာရရှိခဲ့သော အတွေ့အကြုံသစ်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဩဇာအာဏာကြီးမားသော အဆက်အသွယ်ကောင်းသော ချမ်းသာသော အမှုကျူးလွန်သူများက ၎င်းတို့၏ ပြစ်မှုအမှန်ကို ပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းက ယေဘုယျသိရှိထားသော်လည်း တရားရုံးတွင် လိမ်ညာထွက်ဆိုလေ့ရှိ သည်။ မမှန်မကန်ထွက်ဆိုနေကြောင်း သိသာထင်ရှားနေသည့် အခြေအနေတွင်ပင် မုသားများကို တွင်တွင် ပြောဆိုနေသည်ကိုလည်း ကြားသိခဲ့ရသည်။ အခြားသော နိုင်ငံများနှင့် မတူညီသည့်အချက်မှာ တရားရုံးတွင် လိမ်ညာထွက်ဆိုသည့်အတွက် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်မရှိခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နစ်နာသူတရား လိုများအနေဖြင့် တရားခံက တရားရုံးတွင် သိသာစွာ လိမ်ညာထွက်ဆိုနေသည်ကို မြင်ရသည်မှာ များစွာခံရ ခက်လှသည်။ လိမ်ညာထွက်ဆိုမှုအတွက် အပြစ်ပေးရန် ဥပဒေရှိသည်ဟု သိရှိထားသော်လည်း အဆိုပါ ဥပဒေကို ကျင့်သုံးခဲ့လှသည်။

ပြစ်မှုထင်ရှားသည့်အတွက် ပေးချေရမည့် လျော်ကြေးငွေများနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ကျေနပ်နိုင်ဖွယ် မရှိချေ။ ဆေးကုသမှုကုန်ကျစရိတ်များနှင့် တရားရေးစရိတ်များကို ပေးလျော်ခြင်းမရှိသည့်အပြင် အချို့ပြင်းထန်သော ပြစ်မှုများအတွက် ချမှတ်သော ထောင်ဒဏ်များသည်လည်း တိုတောင်းလှသည်။

တရားဥပဒေအတိုင်း စီရင်ဆုံးဖြတ်ပေးပါရန် တောင်းဆိုသည့်အခါတွင်လည်း တရားရေးအရာရှိများက လိင်အကြမ်းဖက်မှုအကြောင်းကို သိရှိနားလည်မှု နည်းပါးနေသည်ဟု ခံစားနေရပြီး ပြင်းထန်သော ရာဇဝတ်မှုများကို လျော့ပါးသက်သာအောင် ပြုလုပ်နေသည်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။ မုဒိမ်းမှုကို ပြစ်ဒဏ်ပိုမိုလျော့ပါးသော ကြံစည်မှုသို့ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ခဲ့သည်များလည်း ရှိသည်။ အချို့သောအမှုကိစ္စများတွင် သုံးစွဲသည့်စကားလုံးများကို ပြောင်းလဲ ခဲ့သဖြင့် နစ်နာသူတရားလိုများ၏ ထွက်ဆိုချက်သည် အဓိပ္ပာယ်မဲ့ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

နစ်နာသူတရားလိုများကို ကူညီရန်အတွက် မျက်မြင်သက်သေများကို ရှာဖွေရသည်မှာ များစွာခက်ခဲလှသည်။ ကျူးလွန်သူတရားခံ၊ ၎င်း၏မိသားစုဝင်များနှင့် အသိမိတ်ဆွေများက တန်ပြန်အန္တရာယ် ပြုနိုင်သည်ဟု ကြောက်ရွံ့ နေကြသဖြင့် တရားရုံးတွင် အသိသက်သေအဖြစ် ထွက်ဆိုပေးရန် မျက်မြင်သက်သေများက မလုံမခြုံခံစားနေ ကြသည်။

အနစ်ချုပ်

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရလျှင် တရားရုံးနှင့်တရားစီရင်ရေးစနစ် မည်သို့အလုပ်လုပ်နေသည်နှင့် ၎င်းတို့နှင့် ဆက် ဆံရာတွင် မည်သို့မည်ပုံ ပြုမူသင့်သည်ကို အတွေ့အကြုံများစွာ ရရှိခဲ့သည်။ တရားရေးဆိုင်ရာ အသုံးအနှုန်းများနှင့် ပတ်သက်၍လည်း များစွာတိုးတက်လာခဲ့သည်။ အစိုးရကပေးအပ်ထားသည့် ဒေသတွင်းဝန်ဆောင်မှုများ အကြောင်း ကိုလည်း သိရှိလာခဲ့သည်။ စောင့်ရှောက်ရေးဂေဟာများကို ယခင်က ကျေးလက်တောရွာများတွင်သာ ဖွင့်လှစ် ခဲ့သော်လည်း ယခုအခါတွင် ဂေဟာများကို မော်လမြိုင်တွင် မည်သို့လည်ပတ်ရမည်ကို နားလည်လာခဲ့ကြသည်။ စီမံကိန်း၏ ပထမနှစ်ပြီးဆုံးပါက အမျိုးသမီးများအတွက် တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍတိုးတက်မြှင့်မားလာစေရန် မည်သို့မည်ပုံလုပ်ဆောင်ရမည်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အကြံဉာဏ်များ ရရှိလာမည်ဟု အလေးအနက်မျှော်လင့်ပါသည်။

မွန်ပြည်နယ်တွင် လက်လှမ်းမီနိုင်သော စံနှုန်းများ၏ ပင်ကိုယ်သဘောသဘာဝအမှန်နှင့် ပတ်သက်သော ပိုမိုကောင်းမွန်ရှင်းလင်းသော အကြံဉာဏ်များကို စံပြုလူထုအခြေပြုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့က ရရှိထားပြီဖြစ်ကြောင်း အစီရင်ခံတင်ပြအပ်ပါသည်။

အကြံပြုတိုက်တွန်းချက်များ

အလှူရှင် USAID သို့

အစစအရာရာချို့တဲ့သော ဒေသများတွင် ကနဦးစီမံကိန်းများကို စတင်လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည့်အတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီမှုများ ချမှတ်ရာတွင် ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်ရှိစေရန် တောင်းဆိုအပ်ပါသည်။ ကြိုတင်ခန့်မှန်း၍ မရနိုင်သော ကုန်ကျစရိတ်များကြောင့် ဒေသခံများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရာတွင် ခက်ခဲမှုများရှိခဲ့ပြီး အကြောင်းအကျိုးသင့်သော ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ပြီးစီးပါက ပိုမိုကောင်းမွန်သော ရလဒ်များရရှိလာမည်ဟု ထင်မြင်ပါသည်။

တရားရေးဝန်ထမ်းများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံခြင်းနှင့် တရားစီရင်ရေးမှတ်တမ်းများ ရယူခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ တိကျရှင်းလင်းသော ညွှန်ကြားချက်များကို USAID က ချမှတ်ပေးအပ်နိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ “လက်ဖက်ရည်ဖိုး” မပေးအပ်ရန် ဆုံးဖြတ်မည်ဆိုပါက တရားစီရင်ရေးမှတ်တမ်းများ ရယူရာတွင် အချိန်ကြာမြင့်မည်ဖြစ်ပြီး (အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ သွားရောက်ရသဖြင့်) ခရီးစရိတ်ပိုမိုကုန်ကျမည် ဖြစ်သည်။ အလုပ်များနေသော အဖွဲ့ဝင်များအတွက် လည်း အချိန်ပိုသုံးရသဖြင့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်လာမည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အတွေ့အကြုံအရ တရားရုံးထံမှတရားစီရင်ရေးမှတ်တမ်းများ ရယူခြင်းသည် အလွန်အလွန်ခက်ခဲသောကိစ္စတစ်ခုဖြစ်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့အလုပ်လုပ်ရန်အတွက် ပိုမိုအဆင်ပြေစေမည့် နည်းလမ်းအသစ်များ ရှိမည်ဆိုပါက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကြိုဆိုမည်ဖြစ်ပါသည်။

မူဝါဒချမှတ်သူများသို့

တရားရေးကိစ္စများကို ဖြောင့်မတ်မျှတစွာ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး တရားရုံးတွင် လိမ်ညာထွက်ဆိုသူများကို တရားဥပဒေအရ အပြစ်ပေးသင့်သည်။

တရားရင်ဆိုင်နေရသော နှစ်နာသူတရားလိုများကို တရားရုံးက တရားစီရင်ရေးမှတ်တမ်းများ ပေးအပ်သင့်သည်။ တရားစီရင်ရေးမှတ်တမ်းများ ရရှိခြင်းသည် တရားရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အတည်ပြုရာတွင် များစွာအထောက်အကူဖြစ်မည် ဖြစ်ပြီး (မွန်-ဗမာ) ဘာသာစကား အခက်အခဲ အတားအဆီးကိုလည်း ဖြေလျှော့ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ဝန်ရရှိစေသော မုဒိမ်းမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ကျူးလွန်သူများက မွေးဖွားလာသောကလေးအတွက် တာဝန်ယူမှုရှိစေခြင်း၊ မျိုးရိုးဗီဇစစ်ဆေးမှုမှတစ်ဆင့် ကလေးမိခင်အား ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ပေးအပ်စေခြင်းစသည်တို့ကို ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်သော ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ရှိရမည် ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မုဒိမ်းမှုကျူးလွန်သော တရားခံများကို လူသတ်မှုကျူးလွန်သူများအား အပြစ်ပေးသကဲ့သို့ အပြစ်ပေးသင့်သည်။

Her Justice (တွင်္ဂါးချင်မန်)

လိက်ဒုင်စီရင်ကျောံသွာံ ကျောံ ပရေင်ဆိုင်ဂဗ
ဆက်စပ်ကိုသျှောပ်ဥပဒေ

ဂကောံစီပျးဖောအ်ဗြေပ်မဟာဇန်
(Jeepyah Civil Society Development Organization)
ပျိုင်ထွးဒုင်စီရင်လင်ရ။

ဂိတုမာတ်၊ သွာံ ၂၀၁၈

လိက်ဒုင်စီရင်ကျောံသွာံ ကျောံ ပရေင်ဆိုင်ဂဗဆက်စပ်ကိုသျှောပ်ဥပဒေဝံ နူကိုအစီအဇန် သျှိုင်ပျိုင်နိပရေင်အုပ်လဒံ
သျှောပ်ဥပဒေ (PRLP) ဂကောံ (USAID) တံ ကိုလင်အထံက်အပင်တဲ နူကိုအစီအဇန် Her Justice Project ဂံ
ဂကောံစီပျးဖောအ်ဗြေပ်မဟာဇန်တံ ချူပျိုင်ထွးလင်ရ။

ပရူပရာ

အစီအမံအဖွဲ့အစည်း မဒ်အစီအမံ သွက်ဂွံသျှင်ပျိုက်ကို ပရေင်အုပ်လဒ်သွက် နူကိုဂကောံ USAID (The United States Agency for International Development) တဲ သိုက်ဒ်အစီအမံ ဖွံလဝ်ကျိပ် သွက်ဂွံ ကိုရိုဗင်ကုညးဗြ မွဒ်ဒိုင်ဂဗတ်လဝ်စပ်ကိုပကိုပရပ်လိုင်တံ ညံင်သွက်ဂွံကွေင်ကွေင်ဝံဗ်ယာ ပွဲကိုဗျိုင်သွက်ဂွံကိုရ။ ပွဲအရာကျောန်စိုတ်ရေင်တွင်တံ သွက်ညးဗြတံ သွက်မ္မုာ်ကျင်ကိုဗင်ယာဝံ မပ္ပံကို ပွမဖန်ဇန်ကို ဒွါဋ္ဌာန်ဒိုင် ကို။ ပွမပွာ်ဗဒေ ကိုလညာတ်ပညာကို။ ပွမကိုအရိုအဖင် ကောံ ပွမကိုအထက်အရို ဆေင်စပ်ကိုသွက် တံပါလုပ်ရ။ အစီအမံအဖွဲ့ ဓမံက်ကျင်လဝ်ရပ်ရ ပွဲကိုတွံရးဗျိုင်မန် ပျိုင်ဗျိုင်(၇) ပျိုင်ဗျိုင်ကွာလေဝ် နူ ကိုပျိုင်ဗျိုင်တွတ်သွက်တံလေဝ် သွက်ကိုအရိုအဖင်ကုညးတံမာန်ကို အာတ်မိက်စိုပ်ကျင် နွံဗွဲမပျိုင်ရ။

နိဒါန်း

ပရေင်ပကိုပရပ်လိုင် မက္ကွါဒ်ဒိုင်လျှုးဗြကို ကောန်ဇုာ်သွတ်တံ အခိုင်တဲဏံဝံ သွက်ကိုန်ဗျိုင်ဗွာ် ကိုရးဗျိုင်မန်ဏံမွဒ် ဒ်ပြသွာ်ဇွေင်ဇွေင် မပြာကတ်မွဲရ။ ဒ်သတ်ဂ်ရ အစီအမံအဖွဲ့ ကိုလဝ်ယျုကျိပ်လိက်ပွမ ဆိုက်ဗွတ် သွက်ညးဗြကို ကောန်ဇုာ်သွတ် မ္မုာ်တွံရးဗျိုင်မန်တံ သွက်ဂွံကွေင်ကွေင်ဝံဗ်ယာ Her Justice တဲ ဖွံကျိပ်ဆိုက်ဗွတ်အာ ကုညးဗြ ဒေဒိုင်ဂဗတ်လဝ် စပ်ကိုပရေင်ပကိုပရပ်လိုင်၊ ပလိုကောန်ဗြ၊ သွံရန်မွဲဟ်၊ ပကိုပရပ်အပူသိုက် ညးဗြဒေဒိုင်သွက်လဝ်မုာ်ထပ်တံအဓမ္မတံ နပျိုင်ကဏ္ဍစုင်ရေင်။

ဆေင်စပ်ကိုပရေင်ပကိုပရပ်လိုင်မွဒ် ပရေင်အုပ်လဒ်သွက် ဟိုတ်နူနွံကျင်ကိုတင်ဗျိုင်လျတဲ ဒ်ကျင်ပြသွာ် မွဲသတ်ကိုဂ်ရ ဒ်ဟိုတ် Her Justice သွက်ထံက်ပင်ရိုဗင် ကဏ္ဍသျှင်ပျိုက် ကိစ္စအုပ်လဒ်သွက်ဏံ ဟိုစဂ်ရ။ အခေါင်ကွေင်ဒိုင်စသိုင် သွက်ဂွံဗဒေကို အခေါင်အရာ ဇကုဇကုတံဂ် ညးဗြလှိုဟ်မွဲမပျိုင်ကို သိုက်ဂကောံ ဗျိုင်မွဲဟ်တံ ဟံစွံအာရို ဝိုတ်ကျေင်လဝ်အိုတ်ရ။ ဒင်ဒ်ဒိုင် သတ်ဂြိုပ်ကို လှ မတွံဂး ပွဟံစပ်ယာဂ်အိုတ်ရ။ ဒ်ရ ဒေဒိုင်ဖံက်ပွတ်အခေါင်အရာမွဲဟ်ရေင် အလိုဇကုဇကု တီ၊ ကျိဟ်ကေတ်လဝ်ဟံမာန်မွဒ် သတ်လိုဝံအာ တေင်ဗစိုပ်ကို ဇရေင်ရင်သွက်ခပ်တံဂ်လေဝ် တီ၊ ကျိဟ်ကေတ်မာန် ဟံသေင်ရေင်။ တဲပွန် ဆက်စပ်ကို တင်မ္မုာ် ပျိုက်ညးတံဂ်တဲ မုရသတ်လိုမွဲ ဝံကျောန်သွရေင်ကျင်ရေင်လေဝ် ဝံတီမာန်ဟံသေင်ရ။ ဓပ်ပတေ် လျှုးသွက်ခပ်ကို အလိုအသီတံဂ် အောန်တံမင်ဖိုဟ်ရ။ ပွဲကိုကဏ္ဍစီရေင်အမူဂဗတ်ဂ် ဟိုတ်နူပြသွာ် ဒေဒိုင်ကျင်လဝ်ဘိ ဂိသွက်ရိုင်ကွေင် ဟဲကိုအုပ်လဒ်သွက် လအ်ပျိုင်ကိုသွက်ဂ်ရ ရင်သွက်ခပ်တံဝံ ပေင်ကျိဟ် တံမင်ကို ပရေင်ဒေတ်ပဋိပတ်လို စလာတ်ဗဒေတဲ ဒ်ဒွါဗက်မုက်မွဲလွာ် ကိုလဝ်အခေါင်အရာတေင် ကုညးဗြ၊ အိုတ်အာဏာကို ညးသွတ်သွဟ် (သေဋ္ဌီ) တံရေင် သတ်ဏံ ဖေံစိုတ်ညာတ်ကေတ်လဝ်အိုတ်ရ။ ဆဂ်သွးဟံဂက လျှုးဗြမ္မုာ်အိုတ်အာဏာဒေသန္တရဂမ္မိုင်၊ ဗွဲသိုင်ဂမ္မိုင်ကို သွဲဒ်ဒွါဗက်ဆေင်စပ်တံဂ်လေဝ် ဓပ်ပတေ်ဟံမွဲတံအိုတ်ရ။

ဂကောံစီပျးဖောအ်ဗြေပ်မဟာဇန်ကို ဂကောံပွတရ သျှင်ပျိုက်အစောံစရဲဒ်ဗြကို ကောန်ဇုာ် အလုံတွံ ရးဗျိုင်မန်တံ ပံင်တေဲတဲ သွက်ဂွံတီပရေင်ပရေင်ညးတံမာန် ဝံဆိုဂဗလဝ်ကို ညးဗြ ဒေဒိုင်ပကိုပရပ်လိုင်လိုင် ဂမ္မိုင် ဗွဲတွတ်ဗြာနွံရ။ နူကိုဆိုဂဗဏံဂ် ပရေင်ပကိုပရပ်လိုင် လှိုဟ်ကိုကွဲ ဝံတီကျင်တဲ သိုက်ကျင်အရိုအဖင် အထံက်အပင်တံနွံရ။ ပွဲကိုလေင်ကမ္မောန် အစီအမံအဖွဲ့ ကမ္မောန်ဖျိုက်ဖျောဝ်ဆပ်ဗျဟ် ပွမကိုအရိုဗင်ထံက်ပင် ကုညးဒေဒိုင်ပကိုပရပ်လိုင်ဂမ္မိုင်၊ ပွမကိုအရိုဗင် ဆေင်စပ်ကိုသွက်ဂမ္မိုင်၊ ပွမမိုင်ဗက်ကိုအမူဂဗတ် ပွဲရင် သွက်ခပ်ဂမ္မိုင်ကို သွက်ဂွံပြိုင်သွာ်မူဝါဒ (ဆေင်စပ်ကို ပရေင်ပကိုပရပ်လိုင် ကျိဒ်လျှုးဗြတံ) မာန် ပါလုပ်ရ။

ပွဲအရာသောငါးကွေးပြသောပရေင်ပကိုပရပ်လိင်မွေး ညးမဒ်အဓိကမပွဲကို ပုဂ္ဂိုလ်မွဲမွဲကိုဒ်၊ ဂကောံမွဲမွဲကိုဒ်၊ ညးတာလျိုင်သ္မောဝ်ဝတ်ကိုဒ်၊ သွာဲဒါ၊ ညးတာလျိုင်ဌာနအလိုအသီ မဆေင်စပ်တံကိုဒ်၊ ကျွဲပိင်ညှိပေတ် ပရေင်ဍုင်ကွာန်တံကိုဒ် နူကိုအစီအဇန်ဏံ သွက်ဂွံပံင်တောဲ ကျောန်အာကမ္ဘောန်ရောင် ရန်တံလဝ်ရ။ ပွဲ အရာကွေင်ဍုင်ကွာဲသွာဲသွာဲ ဝတ်ယာဂွံမက်တိုန်ကျင်ဏံဝံ ဒုင်သ္မိုင်ကို တင်ဇွဲတ်သပေါတ် လျှူပရောဒဒ် ညးမဒးဒုင်လဝ် ပရေင်ပကိုပရပ်လိင် နတဲတံတဲ တင်နင်ခန်လူတ်ကွဲင်ကွဲင်တံဂံ ရေင်ဍုင်ဆက်စောဲအာကို ညးတာလျိုင်အလိုအသီဒေသန္တရဂမ္ဘိုင်၊ သွာဲဒါသ္မောဝ်ဝတ်ဂမ္ဘိုင်ကို ညးစူးကွတ်ထဝ် အဆင်တုဂ်း၊ အဆင် ကိုန်ဍုင်တံရောင်။

ပရဒဒ်ဝင်

ပွဲကိုလိက်အုပ်ဒင်စီရေင် မှုယျု ဒဒ်သိုတ်ဖြဲမွဲ ပွဲလက္ခရမ္မိတ် မပွဲနိထူးချူလဝ် စပ်ကိုပရူပကိုပရပ် ကောံ ပရေင်ကွေင်ဒတ်ပွန်ဘဝညးဗြ (Behind the Silence: Violence Against Women and Their Resilience) နူကိုဂကောံ Gender Equality Network တံ တက်ပွဲတ်လဝ်ဂံဝံ နူကိုအစီအဇန်သျှိုင်ညှိန် ညှိင်ညးဗြ (Women Empowerment Program – WEP) တံ ဗိုင်ကိုလဝ်အရီအပင် ပွဲအရာကပု ဍုင်ကွာဲ တင်နင်ဂမ္ဘိုင်နွံရ။ ကရောံဂံဝံ သိုက်ပွဲတ်ဂံကျင်တင်နင် ဆက်စပ်ကို ပြသောအိန်ထင်ဂမ္ဘိုင် မပွဲကိုကိစ္စတြုတ္တသိုတ် သွပကိုပရပ်လိင်၊ ဘပဏ္ဍ၊ စင်တက် ကုညးဗြ မဒ်သမ္ဘာတံနွံရ။ တဲပုန် ဟိုတ်နူဒးဒုင်ပကိုပရပ်သတ်တဲ ပရေင်လိုလတ်၊ ဆောံဗြမ် ဆက်စပ်ကိုစိုတ်၊ ဆက်စပ်ကိုခန္ဓကာယတံလေဝ် နွံကျင်ကိုရ။ ပွဲအရာဍုင်ကွာဲ သွသုတေသနဏံဝံ သွအဓိကကို လျှူဍုင်မတ်မလိုတ် ဟိုတ်နူကပုလဝ်တင်နင်ဂမ္ဘိုင်ဂံဝံ ခမံက်ထူးကို ပြသော မဆေင်စပ်ကိုညးဗြ တံ ဒးဒုင်ဇိုဂပတ်ဒိုင်ပြဟ်ဟ်တံမာန်ရ။ (ဒွါဒေသ အစီအဇန်သျှိုင်ညှိန်ညှိင်ညးဗြတံ အာစိုပ်ကပုလဝ်တင်နင်တံဂံဝံ ပါလုင်ဒိုင်ပွဲအဝေါင် ဒွါအစီအဇန်ဏံ ပွဲလဝ်ကျိုင်ဂမ္ဘိုင်ရ။) ဇာပ်မ္မိတ်တံဂံ မှုကိုအခေါင်အရာ သွက်ဂွံစာ်စူးတိတ်နူပမဒးဒုင်ပကိုပရပ် ကောံ ဒးဒုင်ပျဲပျာဲတံရောင်။ စိုန်ကိုကိုလေဝ် နတဲညှိင်ညှိင် ဟံဒ်မံင်သတ်တဲ ညးဗြကို ကောန်ဍုင်သုတ်တံ လိုတ်ပွဲမဂ္ဘိုင် (စပ်ကိုညးဗြ ဒးဒုင်ပကိုပရပ် လဝ်တဲ) အခေါင်အရာ ပရေင်ဝတ်ယာ ထေက်ကိုကွဲင်တံဂံ ဟံဒ်ကွဲင်အိုတ်ရ။ ပွဲအရာဍုင်ကွာဲ ပရေင်ဝတ်ယာ ဂံနွံကျင်ဏံဂံဝံ ပွဲကိုလိက်အုပ်ဒင်စီရေင် ချူလဝ်ပရောစပ်ကိုဆိုဂပ တင်ခက်ခဲညးဗြတံ မှုယျု **ရမုာ်ဍုင် မွဲဒွါဂမ္ဘိုင်** (Voices from the Intersection: Women’s Access to Justice in the Plural Legal System of Myanmar) ဂံ ညှိန်ထူးလဝ်နွံရ။ ပွဲကိုလိက်အုပ်ဒင်စီရေင်ဏံဂံလေဝ် နူကိုအစီအဇန် သျှိုင်ညှိန်ညှိင်ညးဗြတံ ဂံဗိုင်ကိုလဝ်အရီအပင် ဆေင်စပ်ကိုသွာဲသုတေသနကိုရ။ နကိုအလိုအစီအဇန် သျှိုင်ညှိန်ညှိင်ညးဗြကို ဂကောံပုတရံ သျှိုင်ညှိန်ညှိင်ညးဗြ ညးဗြကောံကောန်ဍုင် အလုံတုဂ်းဍုင်မန်တံ ဗက်စေံလူတ်ဍုင်ကွာဲတင်နင် ဒိုက်စိုပ်အဆင်ကွာန်ရးတဲ သိုက်ဂံမံက်ထူးဏာ ပရေင်ဆိုဂပ နဇိုင်နတဲဂမ္ဘိုင် နွံကိုရ။ နကိုညးဗြ ဒးဒုင်ပကို ပရပ်လဝ် စပ်ကိုလိင်တံမွေး ပွဲအရာဍုင်ကွာဲ နဲကဲ သွက်ဂွံကွေင်ကွဲင်ဝတ်ယာ အတိုင်သ္မောဝ်ဥပဒေမာန်ဂံ ဝါတ်ဂါတ်ခက်ခဲမံင်သွေးဟံက သိုက်ထုထံင်တံမံင်ပွဲမလောန်ရ။ ပရေင်ဒးဒုင်ပကိုပရပ်ဏာ ကိစ္စလိင်ဏံဂံ ဟိုတ်နူအခိုက်အလိုက် စုတ်သမ္မိတ် ဒဒ်မဂ္ဂပွဲမွဲတဲ ဒဒ်ရဇကုဇကု ဒးဒုင်ကျောန်သုဏာဂံ ဟံဂံပံက်ဟိုက်ပွဲတ် မွဲသံ ဖေက်လကိုတ်တံမံင်အိုတ်ရ။ သ္မာင်နုဂ်ပုန် သိုက်ဒ်ခိင် ဝိုင်ဖေက်တြုတ္တသိုက်၊ ဂကောံသိုက်ကို ကောံ ညးပီပူတံ ဟိုက်သုပရေ၊ ညှိန်ကျင်ဒုတ်ကိုဇကုအိုတ်ရ။ ပရေင်ဒးဒုင်ပကိုပရပ်လိင်ဏံဂံ ထေင်လဝ် ဟံဆက်စပ် ကိုကိစ္စညးဂမ္ဘိုင်မွဲတဲ ညာတ်ကေတ်လဝ် ဒဒ်ပရေင်ပရူအပွဲသိုက်ဇကုအိုတ်ရ။ ကိစ္စစပ်တေံအောန်မံင် လျှူအလိုအသီကို ပရေင်စီရေင်သ္မောဝ်ဝတ်ဂံလေဝ်ဇော်ကာတ်ဒိုင်ဖိုဟ်ရ။ တုဂ်းဍုင်မန်ဝံ မဒ်တုဂ်း နွံတန်

တမံကို အလိုအသီကွပ်စင် ဗွဲမတုပ်သွယ်ကို တွဲရဲးတွယ်ဟ်တံကိုတုံ (အယာံမာတ်ရင်သွောင်ဝေ်သွေးဟောင် စီရောင်ဂဗုတ်ဂွံဟံ့သေင်ဗွဲမကိတ်ညီ စုက်လုက်ကိုဌာနမဆက်စပ်တံဂုံ စီရောင်မံင်ဂဗုတ်သွောင်မာန်) နွံဒ်မံင်ကို သွောတ်စီရောင်ဂဗုတ် ပြိုင်ဖွာန်ရ။ ဗွဲအရာရပ်စပ် ပရောင်ညးဖြဲကို ကောန်ဍုတ်တံ ဒးဒုင်သွလပ်ပကိုပရပ်တံမွဲး ညးတာလျိုင်ဗွဲမတုပ် ပါလုပ်ကျင်လေပ်တုံ လျှောင်မွဲး ညးနွံအဝိုအာဏာဌာနဆောင်စပ်တံ ထပ်မံင်ဂုံရ သွောတ် စီရောင်ဂဗုတ် (ကုတ်သွောင်၊ ဒဏ်သွောင်) ဂုံ ဒ်မံင်ညင်ကို (၂)သတ်ရ။ မိက်ဂွံဟိုဂုံ အခိုင်ကာလပြဟ်ဟ်ဏံ သောင်ကွဲးမံင်ပြသွာ ပရောင်ပကိုပရပ်လိုင် နကိုနဲကဲ (၂) သတ်ရ။ မွဲသတ်ဂုံ သောင်ကွဲးကို အတိုင်သွောင် ဥပဒေတုံ မွဲသတ်ပုန်ဂုံ သောင်ကွဲးကိုမံင် ပြသွာ နကိုနဲကဲတြေတြဟ်အိုတ်ရ။ ကြနူကိုကျင်အရီအပင် စပ်ကို ကိစ္စပံက်ဂဗုတ်၊ ဗိုင်ကိုအရီအပင် ဗက်ကိုအမူ ပွဲရင်သွောင်ဝေ် သွက်ညးဖြဲ ဒးဒုင်ပကိုပရပ်လိုင်၊ ဒးဒုင်သွံ ရာန်မွဲဟ်၊ ဒးဒုင်ထပ်တံအမေတံတုံ နကိုအစီအဇန် သျှင်ဖျိုင် ညးဒွေဝ်ညးဖြဲ ကို ဂကောံပုတရ သျှင်ဖျိုင်ညး ဒွေဝ် ညးဖြဲကောံ ကောန်ဍုတ် အလုံတွဲရဲးချင်မန်တံ ဂုံကျင်ပရောင်ဆိုဂဗ၊ တီကျိုဟ်ကျင် အလန်ကိုပ်ကွာ အိုတ်ရ။

တင်သရောပ်

သွက်ပရောင်ပကိုပရပ် လွိဟ် (၈၀) ဂုံ ဂုံကျောန်သွလပ်ကို ပရောင်ပွာံဗး ဂုံကိုလပ်လညာတ်ပညာတုံ သွက်အမူဂဗုတ် လွိဟ် (၂၀) ဂုံ ဂုံကိုလပ်အရီအပင် ဆောင်စပ်ကိုကသပ်လညာတ်ဥပဒေ၊ ဂုံဗိုင်ဗက်လပ် ကိုအမူ ပွဲအခိုင်ချိုင်ရင်တံမာန်ကျင်လပ်ရ။ သွက်ညးဒးဒုင်ပကိုပရပ်လိုင် လွိဟ် (၃၁) ပရူဂုံလေပ် ဂုံဖန်ဇန် ကိုလပ်ဒွါ သွက်ဂုံဇုဒီမာန်ကျင်ရ။ ပွဲကိုဂုံကိုလပ်အရီ အပင် ညးဒးဒုင်ပကိုပ ရပ်လိုင်တံဂုံဝံ အာယုက်နူ (၈) သွာံ ဒိုကိုစိုပ် (၆၀) သွာံတံပါလုပ်ရ။ စိုန်ရဟံ့ကွဲဂုံလပ် ဩန်ထံက်ပင်ကွာလေပ် နူကိုဌာန်ဒွန် (၈၀ ဟာ) မင်မွဲရင်စံင်ဂုံ ဂုံကိုလပ်အထံက်ပင်အရီဗင် ကုညးဖြဲ တန်ပဋိသန္နိ (ဗင်) ဒုင်သျှိုင်ပွဲဒေသတံ (၃) တွနွံရ။

သွဟ် ပရေင်ဆိုင်ဂဗကမ္ပောန်ဂမ္ပိုင်

၁။ ပှံဗဇး ကိုလညာတ်ပညာဂမ္ပိုင်

အမူ ပရေင်ပကိုပရပ် ညးဗြဲကိုကောန်ဇာ် နူအာယုက် (၈) သွာ် ဒိုက်စိုပ် (၆၀) သွာ်ပြင် မှုလှိုဟ် (၈၀) ဂဗုတ်တံဂ် ဝံ့ကောန်သွလပ်ပရေင်ပှံဗဇး သိုက်လညာတ်ပညာမာန်ကျင်ရ။

ပရေင်ကိုလညာတ်ပညာ ပှံဗဇးဝံ့ ကောန်သွမာန်ကျင်လပ် ပွဲကိုပွိုင်ချင်ကျိတ်မြဟ်၊ ပံင်၊ မတ်မလှို၊ မုတ်ချင်၊ ရေပ်၊ ဖြပ်ဗု ကော့ တံ့ခိုင်တံရ။ အတိုင်မခေတ်လပ်ယုပွိုင်ချင်တံဂ်ဝံ့ ဒိုက်လှိုင်ဝံ့ကိုလပ်လညာတ်ပညာ ပှံဗဇး လှိုဟ်ဂြိုင်၊ လှိုဟ်အောန်ရ။

ပွဲအရာကောန်သွလပ် ပရေင်ကိုလညာတ်ပညာ ပှံဗဇးတံဂ်ဝံ့ လှိုဟ်ဗွဲမဂြိုင်ဂ် ဝံ့ဆိုင်ဂဗကေတ်လပ် အလိုဇကုမ္ပိုင်တု ခွါလှိုင် ဆက်စော့ သီကီကေတ်လပ် နကိုဖုင်လေပ် နွံမံင်ရ။ နူပွဲအဆင် ညးဗြဲဒးဒင် ပကိုပရပ် ဆေင်စပ်ကိုလိုင်တံ ညံင်ဝံင်သေင်ကွေးအာ ပြသွာညးတံ အတိုင်သွောပ်ဥပဒေမာန် ကိုကျင် လပ်ဖြဟတ်စိုတ်ရ။ အလိုဇကု ညးဗြဲဒးဒင်ပကိုပရပ်လိုင်တံဂ်ဝံ့ အခိုင်ကွာတေမ္ပး ဟိုတ်နုဗဟုသုတ ဆက်စပ် ကိုသွောပ်အောန်တံကို၊ ဒးဒင်ပကိုပရပ်လပ်တု ဝံင်ပံင်ဟိုက်ညးဂမ္ပိုင်ဂ် သတ္တိအောန်တံကိုဂ်ရ သွက်ဝံင်သေင် ကွေးကိုပြသွာညးတံမာန်ဂ် ညးတံ ဒးဆိုက်ဗွက်ကျင်လပ် ဇရေင်သ္မိုင်အုပ်ရပ်ကွာန်ကို ဥက္ကဋ္ဌကွာန်တံသွေးရေင်။ စိုန်ဂ်လေပ် ကြဲနူအစီအဇန်ကိုလညာတ်ပညာ ပှံဗဇးစိုတ်တုဂ် ညံင်ဝံင်ကေတ်ကိုအရေပ် ကုညးမသွလပ် ပကိုပရပ်လှူညးတံမာန် လှိုဟ်ညးဗြဲ အောန်အိုတ် (၂) တုဂ် ညးတံ ဝံင်တေင်ဗစိုပ်လပ်ကို ရုင်သွောပ်ခေပ်နွံတု လှိုဟ်ညးဗြဲအောန်အိုတ် (၅) တုဂ် အာစိုပ်ဇရေင်ဥက္ကဋ္ဌကွာန်မဆေင်စပ်တု ပံင်အမူမာန်ကျင်ရ။ သွက်ဝံင်ကွေင် ကွေင်ဝံင်ယာမာန် ညးဗြဲဗွဲမဂြိုင်တံဂ် အာတ်ကျင်အရီအပင် ဇရေင်ဂကောံလှိုလွတ်မင်မွဲ ဆေင်စပ်ကိုသွောပ်ဥပဒေ (ချင်ဗွာ) Legal Clinic Myanmar တံနွံကျင်ရ။

သွက်ဝံင်ဆက်လုတ်ဂြိုင်တံအာ ပြသွာညးဗြဲတံ ကြဲနူကိုလညာတ်ပညာ ပှံဗဇးစိုတ်မာန်ပုန်ဂ် ဟိုတ်နူ အခက်အခဲဩန်ဘဏ္ဍာတု ဒိုက်ဟံ့ခိုတ်တုဂ်လိုင်ရေင်။ ပရေင်ကျိတ်ခွင် ဆေင်စပ်ကို သွောပ်ဥပဒေ ပရးဖျင်ညးသ္မိုင်ကို ပရေင်အခေါင်အရာမ္ပိုင်တံ ပြိုင်သွာ်ကျင်မံင်ဂ် ဝံင်ညာတ်ကေတ်ရ။ ကြဲနူကို လညာတ်ပညာ ပှံဗဇးစိုတ်တုဂ် ယေန်သွာင်ပညီပညပ်သီကီ အကြာညးမွဲကိုညးမွဲ တံတက်ကျင်မံင်ဂ် ဝံင် ဆိုညာတ်ကေတ်ရ။

၂။ ကိစ္စပိုင်ရေင်တွင်လပ်အမူဂဗုတ်

ပွဲကိစ္စအမူ (၁၅) အမူဂ် ညးဗက်ဂဗုတ်ပိုတ် မိုင်ကိုအရီဗင်မာန်ကျင်တု သိုပလံင်ဗစိုပ်ဏာကို ဇရေင် ရုင်သွောပ်ခေတ်မာန်ကျင်ရ။ (ပိုက်မိက်ဝံင်တီ တင်နင်ချိုတ်တံပွိုင်တံတံမုး စုတ်သ္မိုင်တံဂ် ခေက်ထွေးလပ် ပွဲကိုအဆက်တေဲကြဲလိက်အုပ်ဏ်နွံရ။)

၃။ ဌာန်နွန် မင်မဲရိုင်စံင်

နူကိုဌာန်နွန်မင်မဲရိုင်စံင်တံ ကိုလပ်အရီအပင် အထံက်အပင် လှိုဟ်အမူဂဗုတ်(၃၀)မာန်ကျင်ရ။ စရင် လှိုဟ်အမူတံဂ် ပံင်တေဲခေက်ထွေးကိုလပ်ရ။

၄။ ပရေင်ကိုအထက်အပင်တွဟ်တြာ ကောံ ပရေင်မွိဟ်ဂမ္တိုင်

ပွဲကိုဋ္ဌာန်ဒွန်မင်မွဲရံင်စံင်ဝံ သွက်ညးဗြ တန်ပဋိသန္နိ (၂) တွကို ညးဗြသုတ် အာယုက်(၁၂)သွာံ မွဲတွ ဝံသွးဂပ်ဝံ ဗွဲမပြေပြင်ကွိတ်ကွေတ်မာန်ဂ် ကိုကျင်လင်အရီအပင်နွံရ။

သွက်ညးဗြ မကျင်စိုပ်ဇရေင်ဋ္ဌာန်ဒွန်မင်မွဲရံင်စံင် သိုကောန်ဇာတ် လွိဟ် (၃) တွဂ် အစီအဇန်ထံက်ပင် စိုန်ရဟံပါလုပ် ပွဲတင်တုပ်စိုတ်ပရေင်ဩန်ဘဏ္ဍာကျာလေဝ် ဝံမင်မွဲရံင်စံင်လင်ညးတံမာန်ကျင်ရ။

သွက်ညးဗြ နူကိုဒေသဉာ်ဗု၊ ကျာ်ထပ်ကို သဗိုတ်ဂ် စိုန်ရဟံပါလုပ် ပွဲကိုအစီအဇန်ထံက်လေဝ် နကိုပရေင် မွိဟ် ကိုကျင်လင်အရီအပင်တံမာန်ကျင်ရ။ ဒဒ်ရ ဂကောံ Legal Clinic Myanmar ဝိုင်စွံလင်ဩန် ဂအံဂမ္တိုင် သွက်ညးတံနွံရောင်ဂ် လကွဲးမာန်ကျင်လင်ရ။

အမူဂဗုတ် ပြာကတ်တဂမ္တိုင်

၁။ ရမ္ပာင်ပိုက်ဆန္ဒ ညးချင်ကွာန်အဆင်သုတ်ကို ပရေင်ဆိုဂဗရင်သွောဝ်ခပ် သုံသုံဂမ္တိုင်

ဒွါဏံ မိက်ဝံမဲက်ထွးကိုပရောဒဒ်သုတ်ဗြ အာယုက်(၁၂) သွာံ နူကိုပွိုင်ချင်ကွံဒိုင်မွဲတွရောင်။ သွတ်ဗြဝံ ဒးဒင်ပလိုလင်ကောန်ဗြကို အပါနော်ရ။ ဆဂ်သွးဟံက ညးမဒ်မိယာဲ သွတ်ဗြဂ်လေဝ် ဒးဒင်ပလိုလင်ကောန် ဗြကို အပါနော်ဂ်ကိုရ။ ဆဂး သွတ်ဗြအာယုက် (၁၂) သွာံဂ် ကွိဝံအာပဋိသန္နိရ။ နူကိုရင်သွောဝ်ခပ် ဖျေထောံအမိင် ကုညးမပလိုပလာ်လင်ကောန်ဗြ အပါနော်ဂ် ဒုဟ်ဒဏ်ထံင် (၂၀) သွာံရ။ ကြိနူသွတ်ဗြအာ ယုက် (၁၂) သွာံဂ် သွးဂပ်ဝံတု ပြင်ပဆဲစိုပ်အာ ဇရေင်ချင်နာတ်မံက် ဒွါညး(၂) တွဂ် ကွိဝံအထက်အပင် မာန်ရ။ သွတ်ဗြဂ် စိုပ်အာချင်နာတ်မံက်တု သိုကိုဝံကတ်လူတ်ကွတ်ပညာဂယိုင်လမျီုမာန်သွးဟံက သိုကို ဝံဆက်တိုန်ဘာ မာန်ကျင်ရောင်။ အခိုင်ဗက်ဖျေကိုဒိုင်တန်ဗ္ဗောန် အကြာကွာန်လျှိုလျှိုတ်ဂ်မွဲး ပရောဒဒ် မတုတ်သုတ်ကိုသတ်ဏံ ဝံဆိုညာတ်ကျင်နွံကိုလေဝ် ဟိုတ်နူသက်သီဟံ့ချိုက်ပေင်တု ဝံတေင်ဗစိုပ်ကို ရင် သွောဝ်ခပ်ဂ် ခက်ခဲအာရ။

ဟိုတ်နူပလိုပလာ်ကောန်ဗြတု ညးလုပ်ဂကောံအုပ်စုပ်ကွာန်အရာပ် နွံဒိုင်ပွဲဖြပ်ဗုမွဲတွ ညံင်ဝံဒးဒင်ထံင်မာန် ကိုကျင်ဒုဟ်ဒဏ်မာန်ရ။

သတ်ဂ်ကို အမူပလိုကောန်ဗြ အာယုက် (၃) သွာံပြင်မွဲတွ ကွိဒ်အာ ပွဲချင်မတ်မလိုဂ် ကြိနူစိုတ် ပွဲ ရင်သွောဝ်ခပ်လွိဟ် (၇၆) ဝါ၊ လလအ်အခိုင် ပွိုင်မွဲသွာံပြင်တု ညးမလုလောန်ဒုဟ် အပါနော်ဗျုဂ် ဒးအာဒုဟ် ဒဏ်ထံင် ပွိုင် (၁၀) သွာံရ။ အခိုင်ဗက်ဒိုင်အမူဏံဝံ ပရေင်ဒေတ်ပဋိပတ်လိုလင်၊ ပရေင်စလာတ်ဗဇံတံနွံ ကျင်ဂ်ရ အခိုင်ဝံဖျေအမူဂ် မွဲးလဇဲကျင်လင်ရ။

တင်နင်ဝံဆိုဂဗ နူကိုဋ္ဌာန်ဒွန်မင်မွဲရံင်စံင်ဂမ္တိုင်

ကြိနူအလိုအသီချင်တံ တီညာတ်ကျင် ဒဒ်ရ ပိုပ်ကံစွံလင် ဋ္ဌာန်ဒွန်မင်မွဲရံင်စံင်ဝံတု လျှုနူညးတံဝံမင်မွဲ ရံင်စံင်တံ ညးဗြဒးဒင်ဂိတ်ဂ် အလိုကျေညးတံ ဇ္ဇောန်ပညာင်နင် ဇရေင်ဋ္ဌာန်ဒွန်မင်မွဲရံင်စံင်ပိုတ်နွံရ။

ပရောင်ကိုလညာတ်ပညာ ဖွဲ့စည်းစီမံကာ ဝှံ့ဗေးစိုက်ပျိုး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆေးဝါးကုသမှု ဝှံ့ဗေးအင်ဇိုင်းတို့ နက်ညားမြဲတံ့လှစေရန် ဝှံ့ဗေးပေး ပို့ဆောင်ပေးရန်အတွက် လူ့စွမ်းအားနှင့် ဝှံ့ဗေးပေးသူများ ပါဝင်သည့် အဖွဲ့များကို ဝှံ့ဗေးပေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်များ ပြုလုပ်ပေးခြင်းပင်။

ဟွံ့ဗေးပေးမှု ပြုလုပ်ရာတွင် ဝှံ့ဗေးပေးသူများ (ဖုင်) တို့ကို ဝှံ့ဗေးပေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်များကို စိစစ်ပေးခြင်း၊ ဝှံ့ဗေးပေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်များကို လိုက်နာမှု စိစစ်ခြင်း၊ ဝှံ့ဗေးပေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်များကို စိစစ်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ပေးခြင်းပင်။

တင်ပေးမှုနှင့် ဝှံ့ဗေးပေးမှု ပြုလုပ်သော စံနှစ်ကို အသေးစားပေးပို့ခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးများ

ဝှံ့ဗေးပေးမှုအတွက် ကော်မတီဝင်များ လိုက်နာမှု စိစစ်ရေးအဖွဲ့များကို ဝှံ့ဗေးပေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်များ ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ ဝှံ့ဗေးပေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်များကို စိစစ်ခြင်း၊ ဝှံ့ဗေးပေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်များကို စိစစ်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ပေးခြင်းပင်။

ဝှံ့ဗေးပေးမှု အဖွဲ့များ တီထွင် ဝှံ့ဗေးပေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်များကို စိစစ်ပေးခြင်း၊ ဝှံ့ဗေးပေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်များကို စိစစ်ခြင်း၊ ဝှံ့ဗေးပေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်များကို စိစစ်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ပေးခြင်းပင်။

ပွဲတံခံင် ပွဲကိုရင်သွောင်ခပ်မွဲး ဒးဒင်ကိုဒုဟ်ဒဏ်ရောင်။ ဆဂး ချင်ဏံက် ဟံ့မွဲ။ န်သတ်ရဲ လွတ်ညးတောင်ယျိုင် ဂဗုတ်တံ ဒးမိင်ကွင်ဒိုင် အရေင်လီဇ္ဇာန် နူကိုညးကျောန်လပ်ဒုဟ်တံက် ညာတ်ကေတ်တု ဒင်စဝါတ်ဗွဲမလောန်ရ။ လီဇ္ဇာန်တု ဟိုပွဲတံမွဲး ဒးကိုဒုဟ်ဒဏ်ရောင် သွောင်နွံကိုလေပ် ဟံ့လေပ်သုင်စေတ်အိုတ်ရ။

ဟိုတ်နူကျောန်လပ်ဒုဟ်တံ မံက်ကွးတု ဆေင်ဆက်ကိုဒးကိုဍုဟ်လေတ်ပုန်လေပ် ဟံ့ပေင်စိုတ်ရောင်။ ခရိတ်ဂဉုဇေကို ခရိတ်ပရေင်သွောင်ခပ်တံက် ဟံ့ညွဲဂွံမွဲသတ် ပွဲအရာဖျေုဒုဟ်ဒဏ်ထိုင်လေပ် သွက်ဒုဟ်ဇော် ဇော်လျိုင်မွဲး ဗွတ်အောက်တံဗွဲမလောန်ရ။

အခိုင်ကာလ အာတ်မိက် ညိုင်ဂွံစီရေင်ကိုအတိုင်သွောင်နွံပုန်လေပ် ပွဲကိုညးမွဲလျိုင် ဆေင်စပ်ကို သွောင်တံက် ဗဟုသုတ ဆေင်စပ်ကို ပရေင်ပရောပကိုပရပ်လိုင် အောက်တရောင် ဂွံဒင်စသိုင်တု အမှုရာဇဝတ် ဒုဟ်ဒဏ်ဇော်ဇော်တံက် ညိုင်ဒးသာသာဂံလေပ် ကျောန်သွမံင်ရောင် ညာတ်ကေတ်ရ။ အမှုပလိုကောန်ဖြဲမွဲ ညိုင်ဂွံဒ်စိုတ်အာအမှု အဆင်အယံမာတ်ချပ်ပလိုကောန်ဖြဲလေပ် ပြိုင်သွဲကျောန်သွတ်လေပ်အိုတ်ရ။ အမှု ဂဗုတ်လျိုင်တံက်ဂွံ ဟိုတ်နူပြိုင်သွဲသုင်စေတ်ထေဝါဟာတု ဂလာန်လွတ်ညးဒးဒင်ဂီလပ်တံ ဟိုပွဲတံလပ်တံက် န်အာမးမး အမိပွဲါဟံ့မွဲ န်အာရ။

အမှုဂဗုတ်မွဲမွဲ မွဲဟ်ဂွံဗိုင်သွသက်သီ ကိုအရီအပင် လွတ်ညးဒးဒင်ဂီကို အောက်တံဗွဲမလောန်ရ။ ယဝ်ရ သွဏာသက်သီ လွတ်ညးဒးဒင်ဂီမွဲး ဂိုင်ဖေက် မွဲဟ်လွတ်ညးဒးဒင်တေင်လပ်အမှု (ညးကျောန်လပ်ဒုဟ်)တံ ကျောန်သွကိုကျိုင်အန္တရဲဒေကုဒေကုရ သွက်မွဲဟ်ဂွံသွကိုသက်သီနမတ်တံမွဲး ဂိုကျိုဟံ့မွဲ သတ်ဏ် ဒးဒင်စသိုင် တံခံင်ရ။

တင်သရောပ်

ဗွဲသရောပ်မွဲး ပွဲအရာဆက်ဆောံကို ရင်သွောင်ခပ် ကောံ သွောတ်စီရေင်ကုတ်သွောင်၊ ဒဏ်သွောင်တံမွဲး သတ်လိုင်ဂွံကျောန်သွကို၊ သတ်လိုင်ဂွံကျောန်သွထေက်ကိုတံက် ကွဲဂွံအာပရေင်ဆိုဂဗတိုတိုရောင်။ ဗိုပြိုင်ဝေါဟာ ရင်သွောင်ခပ်တံ သုင်စေတ်ဂံလေပ် တီကျိုဟ်ကျိုင်ဗွဲမပိုင်ရ။ စိုတ်လိုင်အလိုအသီတံ ကျောန်စိုတ်ရေင်ကျိုင်ဒိုင်ကို သွက်အဆင်ဒေသန္တရတံဂံလေပ် ဂွံတီကျိုင်ရ။ အခိုင်ကွာကွာတေံမွဲး ပွဲအဆင်ကွာန်ရးဟေင် စိုန်ရပ်ကံစွဲလပ်ကို ဌာန်နွံနမင်မွဲရင်စင်ကွာလေပ် အခိုင်လျှဟ်မွဲး ဌာန်နွံနမင်မွဲရင်စင် မွဲဒိုင်လျှိုင်ချိုင်မတ်မလိုဂမိုင် သတ်လိုင်ဗွဲတံဒိုင် ကမ္ဘာန်ဂံ ဂွံကျိုဟ်တီအာရ။ အစီအဇန် သွံပထမတုဒ်အာမွဲး ပွဲကိုကဏ္ဍစီရေင်ကုတ်သွောင်၊ ဒဏ်သွောင် သွက်ညးဖြဲဂမိုင် ဂွံသိုင်တိုန် သတ်လိုင်ဂွံကျောန်သွအာဂံ ကွဲဂွံကျိုင်ကသပ်ဉာဏ်ဗွဲမပိုင်ရောင် စိုစလပ်ဖြိုဟ်ဟ် နက်ကံရောင်။

ပွဲတွဲါရးချင်မန်ဂွံ ကသပ်ဉာဏ်မသွဲလး၊ လညာတ်မသွိုင်ပြဲတံက် နူကိုစီပျးဖောအ်မြေပ်မဟာဇန်တံ ကွဲဂွံလပ်ရောင် ဒင်စီရေင် ယျိုင်ထွဲးဏာရ။

တင်ကိုကသပ်ဖျိုက်ဖွဲ့ဝင်မှု

သွက်တုဒါန် USAID

ဟိုတ်နုဒ်ပရေင်ကမ္ဘာန်တို့ကို၊ ခွဲခဲမင်ခွင်ရပ်ရကမ္ဘာန်ဂ်လေဝ် ဟိုတ်နုဒ်မင်ဒေသ မွဲကိုတင်ညိုန်လျာတ် ကိုတု ပွဲအရာဖျေတင်တုပ်စိုတ် ကိစ္စဩန်ဘဏ္ဍာမွဲး ညံင်ဂွံဒ်သွောတ်ပြိုင်လော့၊ သွဲလော့ဂ် အာတ်မိက်ရ။ ချပ်လပ်ဟံ့မွဲမွဲသ် ဟိုတ်နုဒ်အိုတ်ခရိတ်နွံတု သွက်ဂွံဖျိုက်ဗပေင်ကို ပိုက်ဆန္ဒ ညးဒေသတံဂ် ဒ်ကျင်ခက်ခဲနွံရ။ သီကိုပညီကျောန်အာမွဲး ဒ်ဒတုဖို သာခိုဟ်ဂြိုင်တိုန်ရောင် ထေင်ကေတ်ရ။

ဆေင်စပ်ကို ပရေင်ကိစ္စ ဒးဆက်စပ်စုက်လုက်ကိုသွဲဒါရင်သွောတ်ခေတ်ကို ဒးကေတ်စုတ်သမ္ဘိ လိက်စီရေင် ဂဗုတ် ပွဲရင်သွောတ်ခေတ်တံဂ်တု နူကို USAID ဖျေကိုနင်စွောန်ပညာင် ကွးကွးမးမးမာန်ရောင်။ ယပ်ရဗျံသုတ် သွာတ် ဟံ့ကိုခရိတ်ညာ်လက်ဖက်မွဲး ဂွံဂွံတူးလိက်စုတ်သမ္ဘိ စီရေင်လပ်ဂဗုတ်တံဂ် အခိုင်လအ်လရောင်တု (ဟိုတ်နုဒ်ဒးအာကျင်လွှဲဟ်ဂြိုင်ကိုဝါဂ်ရ) ခရိတ်ကွာ်တရဂ် သာတုအိုတ်ဂြိုင်တိုန်ရောင်။ သွက်ကောန်ဂကောံ ညးကမ္ဘာန်မဂြိုင်မွဲဂ်လေဝ် ဟိုတ်နုဒ်ဒးသုင်စောဲအခိုင်စက်က်တံတု ဖြိုင်ကျင်ရောင်။ လဂ်ကို ပရေင်ဆိုဂဗုတ်မွဲး ပရေင်ကိစ္စအာတ်မိက်ကေတ်တူးလိက်စုတ်သမ္ဘိ စီရေင်ဂဗုတ် နူရင်သွောတ်ခေတ် ဒ်အရာဝါတ်ဂါတ် ဗွဲမလောန် မွဲသ်ရောင်တု နဲကဲတုဟ်ခြာမွဲ ယပ်ရန္တုကျင်မွဲး ဒင်ကျင်တုဗွဲမမိပ်စိုတ်ရောင်။

သွက်ညးမဖျေုဒါဂမ္ဘိုင်

ကိစ္စပရေင်သွောတ်ခေတ်တံဂ် ဒးကျောန်အာ ဗွဲမတပ်တးရောင်တု အတိုင်သွောတ်ဥပဒေမွဲဂ် ဒးကိုအာဒုဟ်ဒဏ် ကုညးမလီဋ္ဌာန်ဟိုတ်မိပ်ပွဲကိုရင်သွောတ်ခေတ်ထေက်ရောင်။

နူကိုရင်သွောတ်ခေတ် ထေက်ကိုဒးကွေင်ပွဲတံကို လိက်စုတ်သမ္ဘိစီရေင်သွောတ်ဂဗုတ် ကုညးဒးဒင်ဂိတ် ရောင်။ ပွဲမက္ကိဂွံတု စုတ်သမ္ဘိလိက်စီရေင်သွောတ်ဂ် ဒ်အထံက်အပင်ကို ပွဲအရာဖျေုသုတ်သွာတ် ဆက်စပ်ကို သွောတ်ဂမ္ဘိုင်တု ကိစ္စအခက်အခဲအရေပ်ဘာသာ (မန်၊ ဗွာ) ဂ်လေဝ် အောန်စေံကျင်မာန်ရောင်။

ဆေင်စပ်ကိုအမူ စိုက်ဂွံပဋိသန္ဓိ (ဗုင်) ဂမ္ဘိုင်တု တင်ဒင်လျိုင်၊ ကေတ်လျိုင် သွက်ကောန်ဇုန်မစံင် သွးတိတ်ကျင်နူဂ်ဝံတု ဂွံခိုဟ်တိုန်ဂ် ဒးနွံကိုလေင်ကမ္ဘာန်ခိုဟ်ဟ်တံရောင်။

ကုညးမလုလောန်ဒုဟ်ပလိုကောန်ဗြဲတံလေဝ် နကိုအလိုအသီဥင်တံ ထေက်ကိုဒးကိုဒုဟ်ဒဏ် ညံင်ရမကို စတ်ဒုဟ်ဒဏ် ကုညးမလုလောန်ဒုဟ်ဂစိုတ်မိတ်ထေက်ရောင်။

Workshops/ Trainings

Date(s)	Title of events	Location/Venue	Topic Discussed/ Topic taught	Type of Participants	Number of participants		Follow-up/ action point
					Men	Women	
29.6.2017	Consultation Meeting	Tarner Villag, Kyaikmarow Township	To Explain and Introduce Her Justice Project	Village Headman, Youth Group, Women Group and community leader		24	The participants will refer case to JCSDO
25.6.2017	Legal Awareness	Kawcha Village Ye Township	CEDAW, GBV and Current Laws for Women Protection in Myanmar	Youth Group, Women Group and community leader	11	27	The participants will refer case to JCSDO
23.11.2017	Legal Awareness	Nepadow Village, Mudon Township	CEDAW, GBV and Current Laws for Women Protection in Myanmar	Village Headman, Youth Group, Women Group and community leader	2	18	The participants will refer case to JCSDO
23.11.2018	Legal Awareness	Ani Village, Thanbyuzayat Township	CEDAW, GBV and Current Laws for Women Protection in Myanmar	Village Headman, Youth Group, Women Group and community leader		21	The participants will refer case to JCSDO
17.2.2018	Legal Awareness	Than Ka Laung	CEDAW, GBV and Current Laws for Women Protection in Myanmar	Village Headman, Youth Group, Women Group and community leader		31	The participants will refer case to JCSDO
12-14.7.2017	Paralegal Workshop	Mawlarayine	Gender, Country Law and Women Law	Youth Group, Women Group and Community Leader.	2	23	The participants will refer case to JCSDO
12-14.12.2017	Paralegal Workshop	Mawlarayine	Gender, Country Law and Women Law	Youth Group, Women Group and Community Leader.	2	18	The participants will refer case to JCSDO

Legal Aid Services

Time Duration		Types of services (Court representation, legal assistance, safe house)	Number of	Township		
From	To			Cases	Men	Women
April 25, 2017	May 25, 2018	Safe House	34		34	Mudon Township, Ye Township, Chaung Zon Township, Thanbyuzayat Township, Kyaikmarow Township, Mawlarayine, Paung Township
April 25, 2017	May 25, 2018	counseling	81		81	Mudon Township, Ye Township, Chaung Zon Township, Thanbyuzayat Township, Kyaikmarow Township, Mawlarayine, Paung Township
April 25, 2017	May 25, 2018	Free legal advice and Referral case	40		40	Mudon Township, Ye Township, Chaung Zon Township, Thanbyuzayat Township, Kyaikmarow Township, Mawlarayine, Paung Township
April 25, 2017	May 25, 2018	Court representation	20		20	Mudon Township, Ye Township, Chaung Zon Township, Thanbyuzayat Township, Kyaikmarow Township, Mawlarayine, Paung Township